

Evaluate and Analyze the Status of Good Urban Governance Indicators (Case Study: Genaveh City)

Ali Beirut¹, Keramatollah Ziari^{2*}, Hossein Soltanzadeh³

1. PhD Student of Urban Planning, Department of Urban Planning, Faculty of Architecture and Urban Planning, Dubai Branch, Islamic Azad University, Dubai, Iran

2. Professor of Geography and Urban Planning, Faculty of Geography, University of Tehran, Tehran, Iran

3. Associate Professor of Architecture, Department of Architecture and Urban Planning, Faculty of Architecture and Urban Planning, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

* Corresponding Author, zayyari@ut.ac.ir

ARTICLE INFO ABSTRACT

UPK, 2021

VOL. 5, Issue 2, PP, 79-94

Received: 19 Apr 2020

Accepted: 31 Jan 2021

Research article

KEYWORDS: Governance, Governance indicators, Genaveh City

Background: The existence of issues and problems due to the rapid growth of urbanization in the country and the impossibility of managing urban society with existing traditional tools and methods, has doubled the need to change the way of managing and administering cities. This change can be achieved using a good urban governance approach.

Objectives: The purpose of this study is to evaluate and analyze the status of good urban governance indicators in Genaveh.

Methodology: The research method is descriptive-analytical and in order to collect information, documentary and field methods and questionnaire tools have been used. The statistical population of the study consists of citizens of Genaveh city including 73472 people. The sample size was distributed through Cochran's formula of 384-people by simple random sampling method. According to the theoretical foundations of research and previous studies, research indicators include: participation, efficiency and effectiveness, political stability, access to information, social justice, responsibility, community-centeredness and legality. Data analysis was performed using SPSS software and T-Test sampling, analysis of variance and multivariate regression.

Results: The results of T-Test-sampling show that among the indicators examined, the worst situation is the access and information index with an average (2.34) and the participation index with an average (2.78) has the highest score. Efficiency and effectiveness index with average (2.72), political stability index (2.38), social justice index (2.64), legality index (2.73) and community-oriented index with average (2.37) are also lower than the moderate (3). In order to explain the effect of good urban governance indicators in explaining citizen satisfaction, variance analysis was used.

Conclusion: Based on the results, 55% of the changes in good urban governance can be explained by the linear combination of independent variables (eight dimensions of governance). Also, the results of regression showed that there is a significant relationship between the level of satisfaction with the eight dimensions of the governance index and the final satisfaction with good urban governance at a level of 99% confidence. The overall average of good governance indicators in Genaveh is not lower than the average and also is not in good condition.

Highlights:

Presenting a model of good urban governance in the city of Genaveh

Helping to improve the urban management system of Genaveh and establishing justice in urban areas and providing solutions to promote the economic power and economy of the region as a commercial-economic hub

Cite this article:

Beirut, A., Ziari, K., & Soltanzadeh, H. (2021). Evaluate and analyze the status of good urban governance indicators (Case study: Genaveh City). *Urban Planning Knowledge*, 5(2), 79-94. doi: 10.22124/upk.2021.16306

ارزیابی و تحلیل وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری (مطالعه موردی: شهر گناوه)

علی بیروتی^۱، کرامت‌الله زیاری^{۲*} و حسین سلطان زاده^۳

۱. دانشجوی دکتری شهرسازی، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد دبی، دانشگاه آزاد اسلامی، دبی، امارات متحده عربی

۲. استاد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، گروه جغرافیا، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۳. دانشیار معماری، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: zayyari@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
دانش شهرسازی، ۱۴۰۰ دوره ۵، شماره ۲، صفحات ۷۹-۹۴ تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۱۲ مقاله پژوهشی	بیان مسئله: وجود مسائل و مشکلات ناشی از رشد سریع شهرنشینی در کشور و عدم امکان مدیریت جامعه شهری با ابزارها و شیوه‌های سنتی موجود، ضرورت تغییر در شیوه مدیریت و اداره شهرها را دوچندان کرده است. این تغییر با استفاده از رویکرد حکمروایی خوب شهری قابل تحقق است. هدف: هدف از پژوهش حاضر، ارزیابی و تحلیل وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در شهر گناوه می‌باشد. روش: روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و برای گردآوری اطلاعات، از روش‌های اسنادی و میدانی و ابزار پرسشنامه استفاده شده است. جامعه آماری تحقیق را شهروندان شهر گناوه شامل ۷۳۴۷۲ نفر تشکیل می‌دهند. حجم نمونه از طریق فرمول کوکران ۳۸۴ نفر و به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده توزیع گردید. پرسشنامه‌ها به روش نمونه‌برداری تصادفی ساده تکمیل شده است. با توجه به مبانی نظری تحقیق و مطالعات پیشین، شاخص‌های تحقیق شامل: مشارکت، کارایی و اثربخشی، ثبات سیاسی، دسترسی و اطلاعات، عدالت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری، اجتماع‌محوری و قانون‌مندی می‌باشد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون‌های آماری تی تک‌نمونه‌ای، تحلیل واریانس و رگرسیون چندمتغیره انجام گردید. یافته‌ها: نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد از میان شاخص‌های مورد بررسی، بدترین وضعیت را شاخص دسترسی و اطلاعات با میانگین (۲/۳۴) و شاخص مشارکت با میانگین (۲/۷۸) بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند. شاخص کارایی و اثربخشی با میانگین (۲/۷۲)، شاخص ثبات سیاسی (۲/۳۸)، شاخص عدالت اجتماعی (۲/۶۴)، شاخص قانونمندی (۲/۷۳) و شاخص اجتماع‌محوری با میانگین (۲/۳۷) هم پایین‌تر از حد متوسط (۳) می‌باشند. نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج به دست آمده، ۵۵ درصد از تغییرات حکمروایی خوب شهری، توسط ترکیب خطی متغیرهای مستقل (ابعاد هشت‌گانه حکمروایی) تبیین‌پذیر است. همچنین، نتایج حاصل از رگرسیون نشان داد بین میزان رضایت از ابعاد هشت‌گانه شاخص حکمروایی و رضایت‌مندی نهایی از حکمروایی خوب شهری در سطح اطمینان بالای ۹۹ درصد رابطه معناداری وجود دارد. میانگین کلی شاخص‌های حکمروایی خوب، در شهر گناوه، کمتر از میانگین و در وضعیت مطلوبی قرار ندارد.

کلید واژه‌ها: حکمروایی، شاخص‌های حکمروایی، شهر گناوه

نکات برجسته:

ارائه مدل حکمروایی خوب شهری در شهر گناوه
کمک به بهبود سیستم مدیریت شهری گناوه و برقراری عدالت در محلات شهری و ارائه راهکارهایی جهت ارتقاء توان اقتصادی و اقتصاد منطقه به عنوان قطب تجاری-اقتصادی

بیان مسئله

شهرنشین شدن جمعیت، افزایش جمعیت شهرها و به دنبال آن توسعه شهرهای کوچک و بزرگ از ویژگی‌های عصر حاضر است و توسعه پایدار آنها در گرو داشتن برنامه‌ریزی و مدیریت شهری کارآمد است (زیاری، زندوی، آقاجانی و مقدم، ۱۳۸۸). این پدیده، به ویژه از دهه ۱۹۵۰ میلادی مشکلات فراوانی در کشورهای مختلف به ویژه کشورهای جهان سوم ایجاد کرده که این خود موجب گشته سیستم مدیریتی شهر با چالش‌ها و تنگناهایی مواجه گردد. در سیستم مدیریت شهری نوین برای رفع این مشکلات و چالش‌ها، الگوهای متعددی ارائه شده است. یکی از این الگوها که مدل غالب در مدیریت شهری محسوب می‌شود، الگوی حکمروایی شهری است (زندیه، ۱۳۹۶). در اواخر دهه ۱۹۸۰ میلادی، موضوع حکمروایی خوب به عنوان ابزاری برای توسعه پایدار و کاهش فقر مخصوصاً در میان سازمان‌های بین‌المللی مطرح شد (سایم^۱، ۲۰۱۹). بنابراین، وجود مسائل و مشکلات ناشی از رشد سریع شهرنشینی در کشور و عدم امکان مدیریت جامعه شهری با ابزارها و شیوه‌های سنتی موجود، ضرورت تغییر در شیوه مدیریت و اداره شهرها را دوچندان کرده است. این تغییر با استفاده از رویکرد حکمروایی خوب شهری قابل تحقق است (زیاری، پوراحمد، حاتمی‌نژاد و باستین، ۱۳۹۷). در کشور ما به دلیل نبود الگوی حکمروایی مطلوب شهری اکثر برنامه‌های شهری از بالا به پایین انجام می‌شود و این امر باعث شده تا برنامه‌ها و طرح‌ها پیامدهای چندان مطلوبی نداشته باشند، در واقع، رویکرد غالب مسئولان بدون مشارکت و دخالت مردمی است که اقدام به برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌ها می‌کنند، طبیعی است زمانی که مشارکت مردمی در امور مربوط به شهر در حد کم باشد، احساس مسئولیت نیز کمتر خواهد بود، این امر، باعث عدم اجرای عدالت، قانون‌مداری، شفافیت و... شده و در نتیجه، مسئولان خود را در قبال مردم پاسخگو نمی‌دانند و تمامی این عوامل، توسعه پایدار شهری را به چالش می‌کشد. بنابراین، حرکت از مدیریت سنتی به حکمروایی، یک انتخاب گریزناپذیر است (قائدرحمتی، علوی و بذرافکن، ۱۳۹۶). در پی چاره‌جویی برای حل مشکل شهروندان و بهبود مدیریت شهری رویکردهای مختلفی ارائه شده است که یکی از این رویکردها «حکمروایی خوب شهری» است (عبدی، جعفری‌مهرآبادی، صفایی‌رینه و الله یاری، ۱۳۹۸). حکمروایی خوب شهری به این معناست که توزیع مناسب کاربری‌ها، امکانات و خدمات در سطوح مختلف شهری به گونه‌ای باشد که ساکنان با کمترین حس تبعیض و اعتراض نسبت به احقاق حقوق خود مواجه گردیده و استفاده صحیح از خدمات شهری به شکل مطلوب فراهم باشد (رجبی و خستو، ۱۳۹۸). حکمروایی را وقتی می‌توانیم «خوب» بنامیم که نه تنها به بهبود شاخص‌های پایداری در شهر، بلکه به ساخت فرایندهای خوب تصمیم‌گیری که عادلانه، منصفانه و شفاف باشد منجر شود (داولپورا و همکاران^۲، ۲۰۱۳). یک محیط شهری پیچیده، پویا و متنوع نیازمند ظرفیت مدیریت قابل توجهی است تا بتواند عدالت اجتماعی را در فضاهای شهری ایجاد نماید که به نظر می‌رسد حکمروایی شهری قابلیت فراهم کردن آن را دارد (رضایی و شمس‌الدینی، ۱۳۹۸). در سطح شهری، مفهوم حکمروایی شهری بر یک محیط اجتماعی سیاسی تجزیه شده و مرکب و الگوی انعطاف‌پذیرتر و بازتر در تصمیم‌گیری دلالت می‌نماید (ون‌دن‌دوول، هندریکس، جیانولی و اسچاپ^۳، ۲۰۱۵). آنچه امروزه در اداره شهر مورد توجه و تأکید قرار می‌گیرد و به‌عنوان پارادایمی در مدیریت شهرها معرفی می‌شود، بهره‌گیری از الگوی حکمرانی خوب شهری بوده که در آن دولت، شهروندان و نهادهای خصوصی در یک جریان افقی و فرابخشی به مشارکت می‌پردازند. در این بستر است که می‌توان امیدوار به حل مشکلات و معضلات ساختاری و کارکردی شهرها بود و عدالت اجتماعی را در سطح فضاهای شهری با حکمرانی خوب شهری پدیدار نمود (رهنما و اسدی، ۱۳۹۳). معیارهای ارزیابی حکمروایی شهری خوب به شرح زیر است: مشارکت، اثربخشی و کارایی، شفافیت، قانون‌مندی، پاسخگویی، جهت‌گیری توافقی، عدالت (کریمی، عبدالله‌زاده‌فرد و شکور، ۱۳۹۷). برنامه عمران ملل متحد، علاوه بر ویژگی‌های فوق، بر «بینش راهبردی» به معنی گذر از روزمرگی‌ها در مواجهه با مسائل خرد نیز تأکید نموده است (علاء‌الدینی و پورمیرغفاری، ۱۳۹۷). نگاهی به وضعیت مدیریت شهری در ایران نشان می‌دهد به دلایلی چون تمرکزگرایی، برونزا بودن برنامه‌ها و طرح‌های شهری، اقتصاد رانتی و مبتنی بر نفت، مدیریت شهری در سیطره دولت است و مدام از مدیریت سیستمی و یکپارچه فاصله گرفته و در گرداب مدیریت بخشی و سلولی گرفتار آمده و همچنین از روند شهرنشینی و مسائل برآمده از این شهرنشینی، عقب مانده و در دیدگاه‌ها و نگرش‌های از بالا به پایین گرفتار گردیده است. از این رو، اصلاح و بازنگری ساختار نظام مدیریتی در کشور و تطابق آن با تحولات نوین در عرصه مدیریت شهری به طور جدی ضروری است و می‌بایست مابین رویکردهای نوین و

¹ Sime

² De Oliveira et al.

³ van den Dool, Hendriks, Gianoli & Schaap

شرایط و ویژگی‌های ضروری اجتماعی، اقتصادی حاکم بر مدیریت شهری ایران از رهیافت‌های موثر در اصلاح و ارتقای مدیریت شهرها بهره برد. در حال حاضر رویکرد «حکروایی خوب شهری» عنوان اثربخش‌ترین، کم‌هزینه‌ترین و پایدارترین شیوه اعمال مدیریت شهری معرفی می‌شود (حاتمی‌نژاد، بذرافکن و آروین، ۱۳۹۶).

بررسی‌ها و مشاهدات انجام شده از وضع موجود شهر گناوه نشان‌دهنده این است که این شهر با استفاده از توان‌ها و پتانسیل محیطی و انسانی خود مثل وجود امکانات مناسب تفریحی سرگرمی، دریا، محیط‌زیست مناسب، مراکز خرید و غیره می‌تواند در راستای توسعه پایدار حرکت کند. این شهر در سال‌های اخیر شاهد توسعه گسترده و تحولات سریع جمعیتی بوده که به دنبال خود افزایش ساخت‌وساز، افزایش محدوده‌های شهری و غیره را در پی داشته است. روند تحولات جمعیتی نشان می‌دهد که جمعیت شهر گناوه از ۲۶۹۵ نفر در سال ۱۳۳۵، به ۷۳۴۷۲ نفر در سال ۱۳۹۵ رسیده است (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). در جریان این توسعه بی‌شتاب و بی‌برنامه، شهر دچار معضلات مختلفی شده است که سیستم مدیریتی شهر به تنهایی قادر به حل این مشکلات نیست. به طوری که، مدیریت شهری گناوه با چالش‌هایی همچون پائین بودن سطح اثربخشی اقدامات و خدمات ارائه شده، عدم ارائه خدمات مناسب به شهروندان و پاسخ‌گویی مواجه است. مجموعه مباحث مذکور، موید اهمیت مشارکت و همکاری نهادهای مدنی با نهادهای اجرایی شهر است. هدف اصلی این پژوهش، ارزیابی و تحلیل وضعیت شاخص‌های حکروایی خوب در شهر گناوه است و اینکه تا چه حد این پارامترها در مدیریت شهری گناوه رعایت و به کار گرفته می‌شوند. سوال تحقیق این است که وضعیت کنونی شاخص‌های حکروایی خوب شهری (مشارکت، شفافیت، عدالت و غیره) در شهر گناوه چگونه است؟

مبانی نظری

تحولات دوران حاضر، شکل جدیدی به جامعه‌شناسی شهری و همچنین روابط بین آنها داده است. جامعه نوین شهری با ویژگی‌هایی چون ناهمگونی جمعیتی، تحرک اجتماعی بالا، قشربندی گسترده و سازمان‌دهی اجتماعی و سیاسی جدید زمینه شکل‌گیری روابط جدید میان آنان و حکومت‌های محلی شده است (حاجی‌نژاد، پایدار و ارشد، ۱۳۹۵). هر چه ماهیت اتفاقات در شهرها پیچیده‌تر می‌شود، باید مشی مدیریت آنها نیز پیچیده‌تر شود (لوتیز و میاج، ۲۰۰۵). اداره امور شهرها را در حیطه تفکر و عمل، می‌توان هم-راستا با پیدایش نخستین تمدن‌های شهری در تاریخ دانست (ابدالی، ذبیحی و ماجدی، ۱۳۹۸). تعریف ساده حکروایی شهری کیفیت روابط میان حکومت و شهروندان است (شنگ^۲، ۲۰۱۰). حکروایی مطلوب شهری فصل مشترک تمام کنشگران اجتماعی است و ریشه در چشم‌انداز مدیریت عمومی نو دارد که از اواخر دهه ۱۹۸۰ با ابتکار بانک جهانی و مرکز اسکان بشر سازمان ملل و سایر نهادهای بین‌المللی در ادبیات توسعه وارد شده است و در واقع، رهیافتی ساختار شکنانه به برنامه‌ریزی توسعه شهری دارد و با مشارکت و کنش متقابل میان بازیگران اصلی مدیریت شهری یعنی جامعه مدنی، حکومت و بازار و بخش خصوصی شکل گرفته است. از همین رو، مراکز علمی و تحقیقاتی و سازمان‌های بین‌المللی توسعه در طی چند دهه اخیر با تشدید مسائل حوزه مدیریت شهری و در پی تحقق پایداری شهری و پایداری مدیریتی به چاره‌جویی پرداخته، رویکرد حکروایی مطلوب شهری را به عنوان اثربخش‌ترین، کم‌هزینه‌ترین و پایدارترین شیوه اعمال مدیریت شهری معرفی نموده‌اند (مشکینی و موزن، ۱۳۹۴).

از آنجایی که حکروایی در بیانی ساده، فرآیندی از تصمیم‌سازی و روندی است که تصمیم‌ها در آن به اجرا درمی‌آیند، می‌توان آن را به قدمت تمدن بشر دانست؛ اگرچه کاربرد مفهوم حکروایی شهری از اواخر دهه ۱۹۸۰ و از آفریقا آغاز گردید، اما «برایان مک لالین^۳» اولین نظریه‌پرداز است که در سال ۱۹۷۳ به این مفهوم پرداخته است. در اواخر دهه ۱۹۸۰، پس از یک دهه سیاست‌های تعدیل اقتصادی ساختاری در بسیاری از کشورهای آفریقایی، بانک جهانی به این نتیجه رسید که حکمرانی، موضوعی اساسی در راهبرد توسعه کشورهای است که عملکردشان ضعیف است. به عبارتی، بانک جهانی در مطالعات سال ۱۳۸۹ دریافت که حکمرانی- شیوه مدیریت و اداره کشور یا رابطه شهروندان با حکومت کنندگان- موضوع محوری توسعه است. پس از آن، سازمان ملل در دومین کنفرانس مربوط به سکونتگاه‌های انسانی، در سال ۱۹۹۶ استانبول، شعار خود را «فعالیت جهانی برای حکروایی شهری خوب» قرار داد و تأکید کرد که شهرهای جهان می‌باید در جهت استقرار حکروایی شهری قدم بردارند (زندیه، ۱۳۹۶). برنامه توسعه سازمان ملل متحد توضیح می‌دهد که حکمرانی خوب شهری تمرینی است برای ارتقاء مدیریت سازمانی در شهرهای

¹ Lewis and Mioch

² Sheng

³ Mc Laughlin

یک کشور که می‌تواند موجب بهبود سایر سطوح مدیریتی کشور شود. حکمرانی خوب شهری شامل مکانیسم پیچیده‌ای از فرایندهای نهادی است که شهروندان، بخش خصوصی و همچنین دولت، منافع خودشان را در آنجا بیان و تفاوت‌هایشان را به میان می‌گذارند و حقوق شرعی و تعهداتشان را درک می‌کنند (زیاری و همکاران، ۱۳۹۷). از لحاظ تاریخی مفهوم حکمرانی به اندازه تمدن بشری قدمت دارد و بسته به سطح آن (ملی، منطقه‌ای و محلی) مجموعه‌ای از بازیگران رسمی و غیررسمی را که بر جریان تصمیم‌گیری تأثیرگذار هستند در برمی‌گیرد. یک مبنای اساسی برای ویژگی‌های حکمرانی خوب، شاخص‌هایی هستند که توسط برنامه توسعه سازمان ملل و بانک جهانی مطرح شده‌اند (برک‌پور و اسدی، ۱۳۹۰).

مک‌کینلی^۱ حکومت را ابزار نهادی انجام دادن فعالیت‌هایی مشخص و حکمروایی را مجموعه فرایندهایی می‌داند که هر اجتماع از طریق آن درباره آینده مطلوب خود تصمیم‌گیری می‌کند و در جست‌وجوی آن است. حکمروایی با این موضوع ارتباط می‌یابد که چگونه تصمیم‌گیری می‌شود و شهروندان چگونه در این فرآیند هماهنگ می‌شوند. نیاز به حکمروایی از این واقعیت سرچشمه می‌گیرد که امروزه، حکومت سازمان و یکی از بازیگران نهادی با منافع ویژه خود قلمداد می‌شود. حال آنکه پیش از این فرآیندی قلمداد می‌شد که شهروندان به کمک آن برای چیره شدن بر مسائل عمومی گرد هم می‌آمدند (روستایی و اندستا، ۱۳۹۷). اشترن، معیارهای سنجش حکمروایی شایسته را به این شرح برمی‌شمارد: پاسخگویی یا محاسبه‌پذیری، شفافیت، قانونمندی انتخاب عمومی رهبران سیاسی و بالاخره وجود ساختارهای نهادی و قانونی برای پشتیبانی و محافظت شهروندان در مقابل اقدام‌های استبدادی (اسکات و فاتا^۲، ۲۰۱۱؛ سازمان ملل، ۲۰۰۷). آتکینسن^۳ به نقل از رزونا^۴، حکمروایی را مفهومی گسترده تر از حکومت می‌داند و با مقایسه این دو می‌گوید: هر دو اصطلاح، به رفتار هدفمند، فعالیت‌های جهت‌دار و نظام‌های قانونمند اطلاق می‌شود، اما حکومت بیانگر فعالیت‌های مبتنی بر اقتدار رسمی و قدرت نظامی برای تضمین اجرای سیاست‌های مصوب و مقرر است. حال آنکه، حکمروایی به فعالیت‌هایی با اهداف مشترک اطلاق می‌شود که ممکن است از وظایف رسمی و قانونی مشتق شده باشد که لزوماً به قدرت نظامی برای چیره شدن بر نافرمانی متکی نیستند. همچنین در اسناد سازمان ملل، بر گسترده‌تر بودن مفهوم حکمروایی از حکومت تأکید شده است. این مفهوم نه تنها با تشکیلات دولتی و رسمی و نهادهای شهری و منطقه‌ای که امور عمومی را اداره می‌کنند، ارتباط می‌یابد، بلکه فعالیت بسیاری از گروه‌های اجتماعی و سیاسی دیگر را نیز در برمی‌گیرد (روستایی و اندستا، ۱۳۹۷). اتحادیه اروپا در گزارشی دقیق و جامع (کتاب سفید)، تعهد محکمی برای اصلاح فرایندهای حکمروایی اروپایی برای نمایش حکمروایی اروپایی نشان می‌دهد در این گزارش، نوسازی حکمروایی اروپایی به مثابه پیش‌شرطی برای به هم پیوستن اروپا طی فرآیند تمرکززدایی، کشمکش برخورد جهانی‌سازی و تجدید پیمان در دموکراسی به واسطه گسترش پیچیدگی در تصمیم‌سازی دیده می‌شود. کتاب سفید پنج اصل را مشخص نموده است که حکمروایی شایسته را تعیین می‌کند:

گشادگی و بی‌پردگی، مشارکت، پاسخگویی، کارایی و همبستگی که باید برای همه سطوح حکومت از محلی تا جهانی تهیه شود. مشاهده می‌شود که محققان و مراکز علمی مختلف هر کدام ویژگی‌های خاصی را برای حکمروایی شایسته در نظر گرفته‌اند اما در مورد شاخص‌ها، آنچه اکنون عمومیت بیشتری دارد و روی آن اجماع بیشتری وجود دارد، شاخص‌هایی است که سازمان ملل آن‌ها را معرفی نموده است (یغفوری، اسکندری ثانی و ارشد، ۱۳۹۵).

پیشینه پژوهش

با توجه به اهمیت و ضرورت حکمروایی خوب شهری، پژوهش‌های زیادی در سال‌های اخیر در این زمینه از جمله؛ پال وست^۵ (۲۰۲۰)، ایردی و سیلوا^۶ (۲۰۱۸)، مهان^۷ (۲۰۱۶)، نورودین^۸ و همکاران (۲۰۱۵)، رلهان، لونکووا و هوک^۹ (۲۰۱۴)، فن‌کویی^{۱۰} (۲۰۰۶)، زیاری، یداله‌نیا و یداله‌نیا (۱۳۹۹)، سلیمی‌سبحان، ابراهیم‌زاده و منصور (۱۳۹۸)، ربانی، افتخاری، مشکینی و رفیعیان

¹ Mc Kinlay

² Scott & Fata

³ Atkinson

⁴ Rosenau

⁵ Pahl-Wostl

⁶ Gjerde & Sylva

⁷ Mehan

⁸ Nurudin

⁹ Relhan, Lonkova & Huque

¹⁰ Fen Kooi

(۱۳۹۷)، عسکری‌زاده اردستانی، ضرابی و تقوایی (۱۳۹۷)، بوچانی، صرافی، توکلی نیا و دشتی (۱۳۹۶)، تقوایی و تاجدار (۱۳۸۸) و غیره به رشته تحریر درآمده‌اند.

روش پژوهش

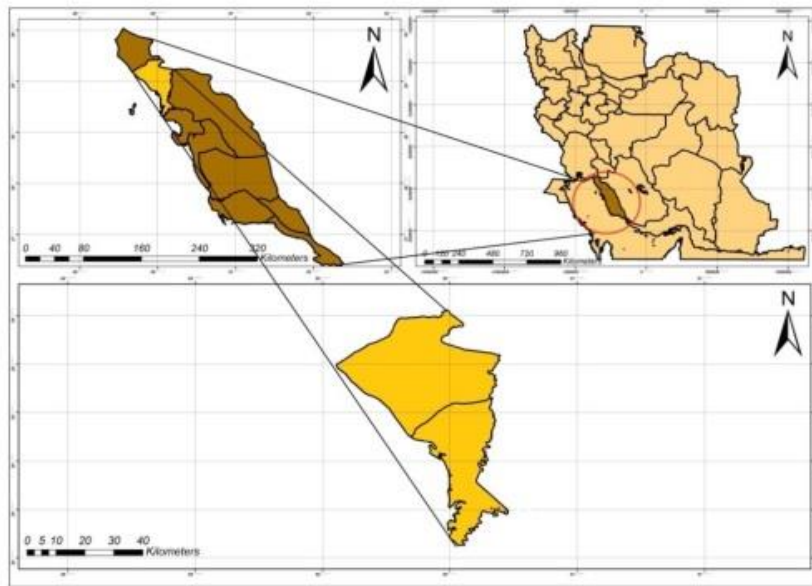
روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و نوع آن کاربردی است. روش جمع‌آوری اطلاعات به دو صورت اسنادی و میدانی (پرسشنامه، مصاحبه) می‌باشد. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه بسته، دارای جهت مثبت و طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت ۱ تا ۵ (خیلی کم: امتیاز ۱، کم: امتیاز ۲، متوسط: امتیاز ۳، زیاد: امتیاز ۴، خیلی زیاد: امتیاز ۵) صورت گرفت. جامعه آماری تحقیق را شهروندان شهر گناوه شامل ۷۳۴۷۲ نفر تشکیل می‌دهند (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). حجم نمونه از طریق فرمول کوکران ۳۸۴ نفر و به روش نمونه-گیری تصادفی ساده توزیع گردید. با توجه به مبانی نظری تحقیق و مطالعات پیشین، شاخص‌های تحقیق شامل؛ مشارکت، کارایی و اثربخشی، ثبات سیاسی، دسترسی و اطلاعات، عدالت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری، اجتماع‌محوری و قانون‌مندی است. روایی تحقیق با نظرات کارشناسان و اساتید و برای سنجش میزان پایایی پرسشنامه از روش آلفای کرونباخ استفاده گردید (جدول ۱). برای تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آزمون‌های آماری تی تک‌نمونه‌ای، تحلیل واریانس و رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است.

جدول ۱

پایایی شاخص‌های تحقیق

شاخص	مشارکت	کارایی و اثربخشی	ثبات سیاسی	دسترس و اطلاعات	عدالت اجتماعی	قانون-مندی	مسئولیت-پذیری	اجتماع محوری	مجموع
آلفای کرونباخ	۰/۸۴۱	۰/۹۵۹	۰/۷۷۳	۰/۸۲۲	۰/۹۱۴	۰/۸۹۸	۰/۸۵۲	۰/۷۶۶	۰/۸۱۴

شهر بندری گناوه در طول جغرافیایی ۵۰ درجه و ۳۱ دقیقه شرقی و عرض جغرافیایی ۲۹ درجه و ۳۴ دقیقه شمالی قرار دارد. جمعیت این شهر در سال ۱۳۹۵، برابر با ۷۳۴۷۲ نفر است (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵). وضعیت اقتصادی شهر گناوه موجب جذب گردشگران زیادی از شهرهای همجوار شده است که خود دلیلی بر تبدیل گناوه به یک شهر توریستی است. ساحل بکر آن به سبب دید زیبایی که دارد، از طرفی می‌تواند به عنوان نماد و معرف فرهنگی شهر مطرح شود و از طرفی، بستری برای تحقق فرصت‌های گردشگری باشد. زیارتگاه بی‌مره (محل امامزاده گناوه)، امامزاده سلیمان بن علی گناوه، برج خان گناوه، تل‌گوری و شاه صدرالدین، غار تودیو (در نزدیکی روستای قائد حیدر)، پناهگاه صخره‌ای مال قائد (در ۱۰ کیلومتری شمال غربی بندر گناوه)، پارک گردشگری ساحلی و جزیره جنوبی میرمهنا نزدیک بندر ریگ از جمله دیدنی‌های بندر گناوه به حساب می‌آیند (مغانی، سلیمانی‌دامنه و صباحی‌گراغانی، ۱۳۹۶).

شکل ۱. موقعیت جغرافیایی محدوده مورد مطالعه.

یافته‌ها و بحث

آنچه امروز در اداره امور شهر مورد توجه و تأکید قرار می‌گیرد و به عنوان پارادایمی در مدیریت شهرها معرفی می‌شود، بهره‌گیری از الگوی حکمروایی شهری بوده که در آن دولت، شهروندان و نهادهای خصوصی در یک جریان افقی و فرابخشی به مشارکت می‌پردازند. در این بستر است که می‌توان امیدوار به حل مشکلات و معضلات ساختاری و کارکردی شهرها بود. اما، یکی از مشکلات اصلی مدیریت شهری در ایران عدم وجود مشارکت بین دولت، شهروندان و نهادهای خصوصی است که باعث شده حکمروایی شهری شرایط مناسبی را جهت اجرا نداشته باشد (شایق، ۱۳۹۲). در این قسمت، به تحلیل وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در ابعاد هشت‌گانه به تفکیک هر بعد، در شهر گناوه استفاده شده است که این شاخص‌ها بر مبنای پرسشنامه‌های تکمیل شده در این شهر در ذیل ملاحظه می‌شود. جهت بررسی وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب در شهر گناوه از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شده است. برای جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسشنامه بسته، دارای جهت مثبت و طیف پنج-گزینه‌ای لیکرت ۱ تا ۵ (خیلی کم: امتیاز ۱، کم: امتیاز ۲، متوسط: امتیاز ۳، زیاد: امتیاز ۴، خیلی زیاد: امتیاز ۵) صورت گرفت؛ بنابراین هرچه قدر میانگین هر یک از شاخص‌ها از حد وسط که در طیف لیکرت (۳) است، کمتر باشد؛ بیانگر وضعیت بد حکمروایی در شهر گناوه است، ولی هر چه میانگین هر یک از این شاخص‌ها بالاتر از حد وسط باشد، نشان‌دهنده وضعیت مطلوب حکمروایی در این شهر است. در این آزمون، اگر مقدار سطح معنی‌داری، از (۰/۰۵) کمتر باشد، بیانگر این است که می‌توان میانگین حاصل از نمونه را به کل ساکنان شهر گناوه تعمیم داد. همچنین در هر شاخص اگر حد بالا و پایین، هر دو مثبت باشند، بیانگر این است که وضعیت آن شاخص از حد وسط بالاتر است؛ اما در صورتی که در هر شاخص حد بالا و پایین آزمون هر دو منفی باشد، نشان‌دهنده وضعیت نامطلوب شاخص مورد نظر است.

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد مشارکت

ارزیابی پاسخگویان از شش مؤلفه مربوط به شاخص مشارکت نشان می‌دهد که میانگین به دست آمده برای همه مؤلفه‌های مربوط به شاخص مشارکت کمتر از میانگین تعیین شده آزمون یعنی عدد ۳ است، ضمن آنکه سطح معناداری همه مؤلفه‌ها به جز شاخص آگاهی شهروندان قابل قبول و کمتر از ۰/۰۵ است. مؤلفه‌های همکاری با جوانان در شکل‌گیری تشکل‌های مردمی غیردولتی و همکاری شهروندان در تصمیم‌گیری‌های شهری به ترتیب با ۳/۰۹ و ۲/۲۴، بیشترین و کمترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند (جدول ۲). شاخص مشارکت ارتباط نزدیکی با شاخص مسئولیت‌پذیری مقامات شهری برای افزایش دسترسی

شهروندان به اطلاعات و مکانیسم‌هایی برای ارتقای حقوق شهروندان است. تنها زمانی که اطلاعات در دسترس است مشارکت در تصمیم‌گیری، نظارت و ارزیابی امکان‌پذیر می‌شود.

جدول ۲

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص مشارکت

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره از مومن تی	میانگین	مشارکت	ضریب اطمینان ۹۵ درصد	
						بیشتر	کمتر
۰/۱۹۳	-۰/۰۰۳	-۰/۰۹۵	۱/۸۹	۳/۰۹	میزان مسئولیت‌پذیری	۰/۱۹۳	-۰/۰۰۳
۰/۵۱۵	۰/۳۲۴	-۰/۴۲۰	۸/۶۱	۳/۴۲	همکاری با جوانان در شکل‌گیری تشکل‌های مردمی غیردولتی	۰/۵۱۵	۰/۳۲۴
۰/۰۱۶	-۰/۱۸۱	-۰/۰۸۲	-۱/۶۳	۲/۹۱	آگاهی شهروندان	۰/۰۱۶	-۰/۱۸۱
-۰/۳۱۷	-۰/۵۴۲	-۰/۴۳۰	-۷/۵۳	۲/۵۷	جلب مشارکت مردم از طریق تشکیل و فعالیت شوراهای محلی مناطق	-۰/۳۱۷	-۰/۵۴۲
-۰/۶۴۷	-۰/۸۵۷	-۰/۷۵۲	-۱۴/۱۳	۲/۲۴	همکاری شهروندان در تصمیم‌گیری‌های شهری	-۰/۶۴۷	-۰/۸۵۷
-۰/۳۳۳	-۰/۵۴۱	-۰/۴۳۷	-۸/۲۹	۲/۵۶	مشارکت در سرمایه‌گذاری اقتصادی محله و غیره	-۰/۳۳۳	-۰/۵۴۱
-۰/۱۶۳	-۰/۲۶۵	-۰/۲۱۴	-۸/۲۳۵	۲/۷۸	مجموع	-۰/۱۶۳	-۰/۲۶۵

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد اثربخشی و کارایی

برای بررسی بعد اثربخشی و کارایی از ۶ گویه استفاده شده است. نتایج آزمون t بیانگر آنست که بیشتر گویه‌ها امتیاز وزنی کمتر از حد متوسط را کسب کرده‌اند. از میان گویه‌های مورد بررسی، گویه اطلاع از آخرین دستاوردهای تحقیقی و معرفی نوآوری‌ها با میانگین ۳/۰۶ و گویه خصوصی‌سازی ارائه خدمات شهری با میانگین ۲/۹۴ نسب به سایر گویه‌ها در وضعیت بهتری قرار دارند. لازم به ذکر است گویه‌های اطلاع از آخرین دستاوردهای تحقیقی و معرفی نوآوری‌ها، خصوصی‌سازی ارائه خدمات شهری و تأمین نیاز خدماتی شهروندان با توجه به اینکه سطح معنی‌داری به دست آمده بالاتر از ۰/۰۵ است، معنی‌داری آن رد و در نتیجه نمی‌توان نتیجه را کل جامعه تعمیم داد. همچنین گویه‌های استفاده بهینه از منابع در جهت ارائه خدمات و تنوع و دامنه خدمات شهری دارای کمترین اثربخشی و کارایی در شهر گناوه را به خود اختصاص داده‌اند (جدول ۳).

جدول ۳

آزمون تی تک‌نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص کارایی و اثربخشی

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره از مومن تی	میانگین	کارایی و اثربخشی	ضریب اطمینان ۹۵ درصد	
						بیشتر	کمتر
-۰/۲۹۳	-۰/۵۹۱	-۰/۴۴۲	-۵/۸۴	۲/۵۵	تنوع و دامنه خدمات شهری	-۰/۲۹۳	-۰/۵۹۱
۰/۲۲۱	-۰/۰۹۰	۰/۰۶۵	۰/۸۳۰	۳/۰۶	اطلاع از آخرین دستاوردهای تحقیقی و معرفی نوآوری‌ها	۰/۲۲۱	-۰/۰۹۰
۰/۰۹۴	-۰/۱۹۷	-۰/۰۵۱	-۰/۶۹۲	۲/۹۴	خصوصی‌سازی ارائه خدمات شهری	۰/۰۹۴	-۰/۱۹۷
-۰/۵۲۸	-۰/۷۷۰	-۰/۶۵۴	-۱۱/۰۶۴	۲/۳۴	استفاده بهینه از منابع در جهت ارائه خدمات	-۰/۵۲۸	-۰/۷۷۰
-۰/۱۶۲	-۰/۳۷۴	-۰/۲۶۸	-۴/۹۸۴	۲/۷۳	مدت زمان اجرای طرح‌ها	-۰/۱۶۲	-۰/۳۷۴
۰/۰۷۰	-۰/۴۴۷	-۰/۱۸۸	-۱/۴۳۱	۲/۸۱	تأمین نیاز خدماتی شهروندان	۰/۰۷۰	-۰/۴۴۷
-۰/۲۰۶	-۰/۳۴۴	-۰/۲۷۵	-۷/۸۵۸	۲/۷۲	مجموع	-۰/۲۰۶	-۰/۳۴۴

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد ثبات سیاسی و مبارزه با فساد

برای بررسی بعد اثربخشی و کارایی از ۵ گویه استفاده شده است. نتایج آزمون نشان می‌دهد که هیچ یک از گویه‌های مورد بررسی میانگین وزنی بالاتر از حد متوسط را کسب نکرده‌اند. در بین گویه‌های مورد بررسی، گویه‌های افزایش درآمد/دارایی مقامات محلی و بستگان آن‌ها قبل از تصدی شغل و فامیل‌گرایی در مدیریت شهری به ترتیب با میانگین ۲/۶۸ و ۲/۶۳ نسبت به سایر گویه‌ها میانگین بالاتری را کسب کرده‌اند. در صورتی که کمترین میزان، مربوط به گویه‌های توجه به شایسته‌سالاری در انتخاب مسئولین (۱/۹۶)، تصدیگری مدیران شهری براساس ضابطه‌مندی (۲/۱۳)، مجازات‌های سنگین برای مسئولین مفسد در ادارات مربوطه (۲/۴۹) است (جدول ۴).

جدول ۴

آزمون تی-تک‌نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص ثبات سیاسی و مبارزه با فساد

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره آزمون تی	میانگین	ثبات سیاسی و مبارزه با فساد	ضریب اطمینان ۹۵ درصد	
						بیشتر	کمتر
-۰/۱۶۶	-۰/۴۷۳	-۰/۳۲۰	-۴/۰۸	۲/۶۸	افشای درآمد/دارایی مقامات محلی و بستگان آن‌ها قبل از تصدی شغل	-۰/۴۷۳	-۰/۱۶۶
-۰/۲۱۵	-۰/۵۱۶	-۰/۳۶۵	-۴/۷۷	۲/۶۳	فامیل‌گرایی در مدیریت شهری	-۰/۵۱۶	-۰/۲۱۵
-۰/۴۱۰	-۰/۶۰۰	-۰/۵۰۵	-۱۰/۴۶	۲/۴۹	مجازات‌های سنگین برای مسئولین مفسد در ادارات مربوطه	-۰/۶۰۰	-۰/۴۱۰
-۰/۹۳۶	-۱/۱۴۴	-۱/۰۴۰	-۱۹/۶۷	۱/۹۶	توجه به شایسته‌سالاری در انتخاب مسئولین	-۱/۱۴۴	-۰/۹۳۶
-۰/۷۶۸	-۰/۹۶۳	-۰/۸۶۵	-۱۷/۴۴	۲/۱۳	تصدیگری مدیران شهری براساس ضابطه‌مندی	-۰/۹۶۳	-۰/۷۶۸
-۰/۵۵۱	-۰/۶۸۷	-۰/۶۱۹	-۱۷/۹۵۹	۲/۳۸	مجموع	-۰/۶۸۷	-۰/۵۵۱

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد دسترسی و اطلاعات

نتایج ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد دسترسی و اطلاعات بیانگر آنست که همه گویه‌ها در وضعیت نامطلوبی قرار دارند. از میان گویه‌های مورد بررسی، گویه‌های گردش آزاد اطلاعات و سهولت دسترسی به آن و دسترسی به هزینه‌های کارهای انجام شده و غیره میانگین یکسانی را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین، در این بعد گویه‌های انتشار رسمی (قراردادها، مناقصه‌ها، بودجه‌ها و حساب‌ها) و روشن بودن اقدامات و آگاهی مستمر شهروندان از روندهای موجود به ترتیب با میانگین (۱/۹۴) و (۲/۲۲) در پایین‌ترین وضعیت نسبت به سایر گویه‌ها قرار گرفته‌اند (جدول ۵).

جدول ۵

آزمون تی-تک‌نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص دسترسی و اطلاعات

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره آزمون تی	میانگین	دسترسی و اطلاعات	ضریب اطمینان ۹۵ درصد	
						بیشتر	کمتر
-۰/۴۴۶	-۰/۶۳۸	-۰/۵۴۲	-۱۱/۱۲۵	۲/۴۵	گردش آزاد اطلاعات و سهولت دسترسی به آن	-۰/۶۳۸	-۰/۴۴۶
-۰/۶۸۳	-۰/۸۶۵	-۰/۷۷۴	-۱۶/۷۴۵	۲/۲۲	روشن بودن اقدامات و آگاهی مستمر شهروندان از روندهای موجود	-۰/۸۶۵	-۰/۶۸۳
-۰/۹۵۹	-۱/۱۶۰	-۱/۰۶۰	-۲۰/۷۱۸	۱/۹۴	انتشار رسمی (قراردادها، مناقصه‌ها، بودجه‌ها و حساب‌ها)	-۱/۱۶۰	-۰/۹۵۹
-۰/۵۳۹	-۰/۷۳۵	-۰/۶۳۷	-۱۲/۷۹۴	۲/۳۶	اعلام عمومی طرح‌ها و برنامه توسعه شهری	-۰/۷۳۵	-۰/۵۳۹
-۰/۲۷۴	-۰/۴۵۷	-۰/۳۶۵	-۷/۸۴۹	۲/۶۳	دسترسی به سیاست‌های درآمدی و هزینه مدیریت شهری	-۰/۴۵۷	-۰/۲۷۴
-۰/۴۰۶	-۰/۶۹۱	-۰/۵۴۸	-۷/۵۷۵	۲/۴۵	دسترسی به هزینه‌های کارهای انجام شده و غیره	-۰/۶۹۱	-۰/۴۰۶
-۰/۵۹۰	-۰/۷۱۹	-۰/۶۵۴	-۱۹/۹۴۹	۲/۳۴	مجموع	-۰/۷۱۹	-۰/۵۹۰

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد شاخص قانونمندی

برای بررسی بعد قانونمندی از ۶ گویه بهره گرفته شده است. بیشتر گویه‌های مورد بررسی میانگینی پایین‌تر از حد متوسط دارند، به استثناء گویه میزان آگاهی شهروندان از قوانین و مقررات توسعه شهری برای رعایت آن‌ها (۳/۰۴) بالاتر از حد متوسط است. همچنین گویه‌های تناسب قوانین با مسائل شهری موجود و وجود قوانین کارآمد به ترتیب با میانگین ۲/۹۳ و ۰/۲۲۳ پایین‌تر از حد متوسط قرار گرفته که با توجه سطح معنی‌داری بالای ۰/۰۵ این نتیجه به لحاظ آماری معنی‌دار نیست. کمترین میزان حکمروایی خوب شهری در بعد قانونمندی مربوط به گویه‌های قوانین انتخاب شده متناسب با نوع خدمات و امکانات با میانگین ۲/۳۰ و احترام به قوانین از طرف مدیران با میانگین ۲/۵۳ است (جدول ۶).

جدول ۶

آزمون تی‌تک‌نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص قانونمندی

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره ازمون تی	میانگین	قانونمندی	ضریب اطمینان ۹۵ درصد	
						بیشتر	کمتر
۰/۱۷۱	-۰/۰۷۴	۰/۰۴۸	۰/۴۳۶	۳/۰۴	میزان آگاهی شهروندان از قوانین و مقررات توسعه شهری برای رعایت آن‌ها	۰/۱۷۱	-۰/۰۷۴
۰/۰۴۱	-۰/۱۷۳	-۰/۰۶۵	۰/۲۳۰	-۱/۲۰۱	تناسب قوانین با مسائل شهری موجود	۰/۰۴۱	-۰/۱۷۳
۰/۰۵۹	-۰/۲۵۳	-۰/۰۹۷	۰/۲۲۳	-۱/۲۲۰	وجود قوانین کارآمد	۰/۰۵۹	-۰/۲۵۳
-۰/۲۱۵	-۰/۴۶۴	-۰/۳۴۰	۰/۰۰۰	-۵/۳۶۵	پاسخ‌گویی قوانین شهری حال حاضرها به نیازها	-۰/۲۱۵	-۰/۴۶۴
-۰/۳۴۳	-۰/۵۸۲	-۰/۴۶۲	۰/۰۰۰	-۷/۶۳۴	احترام به قوانین از طرف مدیران	-۰/۳۴۳	-۰/۵۸۲
-۰/۴۹۷	-۰/۹۰۲	-۰/۷۰۰	۰/۰۰۰	-۶/۸۰۸	قوانین انتخاب شده متناسب با نوع خدمات و امکانات	-۰/۴۹۷	-۰/۹۰۲
-۰/۱۹۶	-۰/۳۴۳	-۰/۲۶۹	۰/۰۰۰	-۷/۲۰۸	مجموع	-۰/۱۹۶	-۰/۳۴۳

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد شاخص عدالت اجتماعی

جهت تحلیل شاخص عدالت اجتماعی از ۶ مؤلفه بهره گرفته شد که مؤلفه مقابله یکسان با فعالیت‌های غیرقانونی با میانگین (۳/۱۸) نسبت به سایر گویه‌های مورد بررسی در وضعیت مطلوبی قرار گرفته است. همچنین مؤلفه‌های عدالت در ضوابط منطقه-بندی و مقررات شهرسازی با میانگین ۲/۱۶ و ایجاد فرصت‌های مناسب برای همه شهروندان در زمینه ارتقای وضعیت رفاهی با میانگین ۲/۵۲ و توزیع یکسان خدمات در سطح شهر با میانگین ۲/۶۰ در وضعیت نامطلوبی قرار دارد (جدول ۷).

جدول ۷

آزمون تی‌تک‌نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص عدالت اجتماعی

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره ازمون تی	میانگین	عدالت اجتماعی	ضریب اطمینان ۹۵ درصد	
						بیشتر	کمتر
-۰/۲۸۷	-۰/۵۰۷	-۰/۳۹۷	۰/۰۰۰	-۷/۱۰۴	توزیع یکسان خدمات در سطح شهر	-۰/۲۸۷	-۰/۵۰۷
-۰/۳۶۴	-۰/۵۸۳	-۰/۴۷۴	۰/۰۰۰	-۸/۵۱۲	ایجاد فرصت‌های مناسب برای همه شهروندان در زمینه ارتقای وضعیت رفاهی	-۰/۳۶۴	-۰/۵۸۳
-۰/۷۳۴	-۰/۹۲۸	-۰/۸۳۱	۰/۰۰۰	-۱۶/۸۶۰	عدالت در ضوابط منطقه‌بندی و مقررات شهرسازی	-۰/۷۳۴	-۰/۹۲۸
۰/۳۰۸	۰/۰۶۹	۰/۱۸۸	۰/۰۰۲	۳/۱۰۱	مقابله یکسان با فعالیت‌های غیرقانونی	۰/۳۰۸	۰/۰۶۹
-۰/۱۵۴	-۰/۳۷۶	-۰/۲۶۵	۰/۰۰۰	-۴/۷۱۳	وجود منشور شهروندی (حق دسترسی به خدمات اولیه)	-۰/۱۵۴	-۰/۳۷۶
-۲/۲۸۰	-۰/۴۳۱	۰/۳۵۶	۰/۰۰۰	-۹/۲۵۵	مجموع	-۲/۲۸۰	-۰/۴۳۱

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد مسئولیت پذیری

نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای در زمینه شاخص مسئولیت‌پذیری نشان می‌دهد که با در نظر گرفتن حد مطلوبیت عددی ۳، از میان ۶ مؤلفه تحت بررسی، تنها یک مؤلفه شامل احساس مسئولیت جهت رونق انجمن‌ها و صندوق‌های قرض الحسنه دارای میانگین بیشتر از حد مطلوبیت آزمون است. شایان ذکر است که سطح معنی‌داری مشاهده شده برای مؤلفه‌های احساس مسئولیت جهت رونق فعالیت‌های تجاری و احساس مسئولیت جهت رونق انجمن‌ها و صندوق‌های قرض الحسنه بالاتر از ۰/۰۵ است. کمترین و بیشترین شاخص نیز به ترتیب به مؤلفه‌های احساس مسئولیت جهت تمیزی محیط با مقدار ۲/۱۵ و احساس مسئولیت جهت رونق انجمن‌ها و صندوق‌های قرض الحسنه با مقدار ۳/۰۵ تعلق دارد (جدول ۸).

جدول ۸

آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص مسئولیت‌پذیری

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره آزمون تی	میانگین	مسئولیت‌پذیری	
						بیشتر
-۰/۳۹۱	-۰/۶۰۲	-۰/۴۹۷	۰/۰۰۰	-۹/۲۹۴	۲/۵۰	مسئولیت‌پذیری در برابر مشکلات کالبدی
-۰/۲۱۲	-۰/۶۱۵	-۰/۴۱۴	۰/۰۰۰	-۴/۰۴۲	۲/۵۸	مسئولیت‌پذیری در برابر وظایف محوله
۰/۱۷۷	-۰/۴۵۷	-۰/۱۴۰	۰/۳۸۶	-۰/۸۶۷	۲/۸۶	احساس مسئولیت جهت رونق فعالیت‌های تجاری
۰/۱۶۳	-۰/۰۶۰	۰/۰۵۱	۰/۳۶۸	۰/۹۰۲	۳/۰۵	احساس مسئولیت جهت رونق انجمن‌ها و صندوق‌های قرض الحسنه
-۰/۴۲۹	-۰/۶۲۷	-۰/۵۲۸	۰/۰۰۰	-۱۰/۵۴۰	۲/۴۷	اعتراف به خطا و اشتباه مدیریتی
-۰/۷۴۹	-۰/۹۴۲	-۰/۸۴۵	۰/۰۰۰	-۱۷/۲۴۸	۲/۱۵	احساس مسئولیت جهت تمیزی محیط
-۰/۲۹۹	-۰/۴۹۲	-۰/۳۹۵	۰/۰۰۰	-۸/۰۶۲	۲/۶۰	مجموع

ارزیابی حکمروایی خوب شهری در بعد شاخص اجتماع محوری

ارزیابی پاسخگویان از ۴ مؤلفه مربوط به شاخص اجتماع محوری نشان می‌دهد که میانگین به دست آمده برای همه مؤلفه‌های مربوط به شاخص اجتماع محوری کمتر از میانگین تعیین شده آزمون یعنی عدد ۳ است. ضمن آنکه سطح معناداری همه مؤلفه‌ها قابل قبول و کمتر از ۰/۰۵ است. مؤلفه‌های نحوه میزان رابطه و تعامل بین سه نهاد دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی و نگرش باور به جمع و کار جمعی به ترتیب با میانگین ۲/۵۱ و ۲/۳۰ بیشترین و کمترین میانگین را از آن خود کرده‌اند (جدول ۹).

جدول ۹

آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت حکمروایی خوب شهر گناوه برای شاخص اجتماع محوری

ضریب اطمینان ۹۵ درصد	تفاوت با حد مطلوب	سطح معناداری	آماره آزمون تی	میانگین	اجتماع محوری	
						بیشتر
-۰/۵۸۶	-۰/۸۰۲	-۰/۶۹۴	۰/۰۰۰	-۱۲/۶۴۴	۲/۳۰	نگرش باور به جمع و کار جمعی
-۰/۵۷۷	-۰/۷۸۸	-۰/۶۸۲	۰/۰۰۰	-۱۲/۷۲۴	۲/۳۱	میزان رابطه بین مسئولان و مدیران محله با مردم
-۰/۳۷۰	-۰/۶۰۱	-۰/۴۸۵	۰/۰۰۰	-۸/۲۶۹	۲/۵۱	نحوه میزان رابطه و تعامل بین سه نهاد دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی
-۰/۵۱۶	-۰/۷۳۵	-۰/۶۲۵	۰/۰۰۰	-۱۱/۲۱۹	۲/۳۷	توافق جمعی در خصوص مشکلات مهم محله
-۰/۵۳۲	-۰/۷۱۱	-۰/۶۲۲	۰/۰۰۰	-۱۳/۶۳۴	۲/۳۷	مجموع

بررسی اثرگذاری شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در تبیین رضایتمندی شهروندان

به‌منظور تأثیر شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در تبیین رضایتمندی شهروندان از تحلیل واریانس بهره گرفته شد. مقدار ضریب همبستگی چندگانه و ضریب تعیین به دست آمده به روش اینتر^۱ برای همه متغیرها در جدول زیر، حاکی از آن است که مقدار ضریب همبستگی چندگانه و ضریب تعیین به ترتیب ۰/۷۴۳ و ۰/۵۵۳ است. بنابراین براساس نتایج به دست آمده ۵۵ درصد از تغییرات حکمروایی خوب شهری، توسط ترکیب خطی متغیرهای مستقل (مشارکت، اثربخشی و کارایی، ثبات سیاسی و مبارزه با فساد، دسترسی و اطلاعات، قانون‌مندی، عدالت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری و اجتماع‌محوری) تبیین‌پذیر است (جدول ۱۰).

جدول ۱۰

تغییرات متغیر وابسته میزان رضایت از حکمروایی خوب شهری از طریق شاخص‌های هشت‌گانه

مدل	ضریب همبستگی چندگانه R	ضریب تعیین R	ضریب تعیین تعدیل شده R	خطای معیار
۱	۰/۷۴۳	۰/۵۵۳	۰/۵۴۲	۰/۷۲۷

همانطور که در جدول تحلیل مدل رگرسیونی مشخص است، میزان خطای آلفای (Sig) تحلیل واریانس مدل رگرسیونی کمتر از میزان خطای قابل قبول (۰/۰۵) و برابر با ۰/۰۰۰ است و این حاکی از آن است که بین میزان رضایت از ابعاد هشت‌گانه شاخص حکمروایی و رضایتمندی نهایی از حکمروایی خوب شهری در سطح اطمینان بالای ۹۹ درصد رابطه معناداری وجود دارد (جدول ۱۱).

جدول ۱۱

تحلیل واریانس مدل رگرسیونی بین میزان رضایت از حکمروایی خوب شهری و شاخص‌های هشت‌گانه

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F	سطح معناداری
اثر رگرسیونی	۲۲۳/۰۰۵	۸	۲۷/۸۷۶	۵۲/۶۶۴	۰/۰۰۰
باقیمانده	۱۸۰/۴۹۵	۳۴۱	۰/۵۲۹	-	-
کل	۴۰۳/۵۰۰	۳۴۹	-	-	-

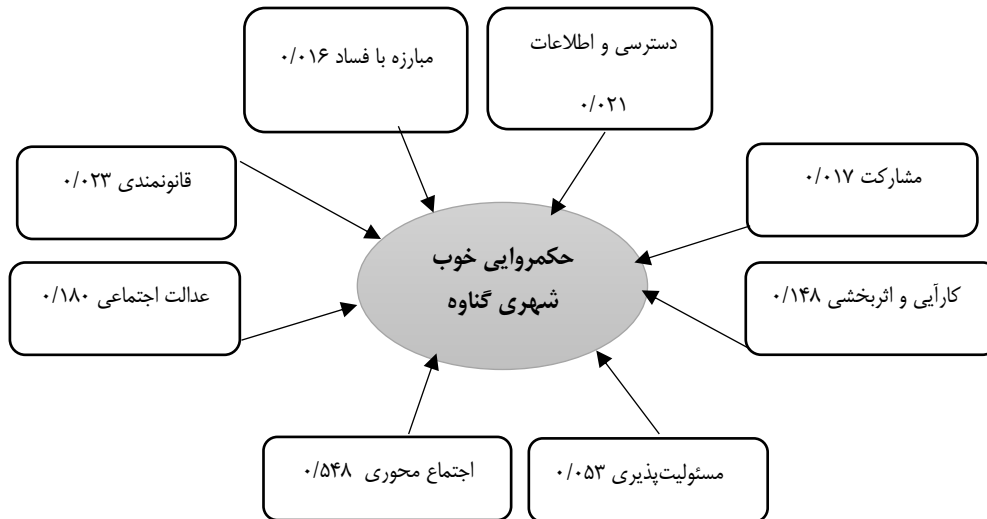
با توجه به جدول ۱۲، در تحلیل رابطه اثرگذاری شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در تبیین رضایتمندی شهروندان، عامل-های اجتماع‌محوری، اثربخشی و کارایی، عدالت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری بیشترین اثرگذاری و قدرت تبیین بیشتری نسبت به بقیه ابعاد بررسی شده در پیش‌بینی میزان رضایتمندی از حکمروایی دارد. هر چند همبستگی مشاهده شده بین عامل مسئولیت‌پذیری با رضایتمندی از حکمروایی خوب شهر شهری یک همبستگی بسیار جزئی است؛ از این‌رو، همانطور که مشاهده می‌شود میزان خطای آلفای به دست آمده برای این رابطه، بسیار بیشتر از میزان خطای قابل قبول (۰/۰۵)، یعنی برابر با ۰/۲۲۰ است و این بدان معنا است که همبستگی مشاهده شده، به هیچ‌وجه معنادار نبود و قابل‌اعتنا نیست. همچنین، عامل‌های ثبات سیاسی و مبارزه با فساد، مشارکت و دسترسی دارای کمترین ضریب تأثیر بر رضایتمندی از حکمروایی خوب شهری دارد. با توجه به وضعیت فعلی (پایین بودن سطح مدیریت شهری در شهر گناوه) به نظر می‌رسد به سیستم مدیریتی پویا و جدیدی نیاز است تا میزان در شهر افزایش یابد. همچنین شهر گناوه به دلیل نبود سیستم مدیریتی کارآمد و رشد و گسترش ناموزون، مسائل و مشکلات متعددی در ارتباط با مدیریت شهری و خدمات دارد. در سال‌های اخیر، برای مدیریت شهری هر چه بهتر و کاستن از مشکلات و نارسایی‌های شهروندان گناوه، اقدام مثبتی صورت نگرفته است. بنابراین، برای رفع نارسایی‌های توسعه اجتماعی و فضایی این شهر، ارزیابی الگوهای مدیریتی در چارچوب حکمروایی خوب شهری لازم است. از این طریق، مشارکت شهروندان افزایش می‌یابد و بنابراین، توجه به سرعت دقت، صحت کیفیت ارائه خدمات، افزایش پاسخگویی مدیران شهری، کارآمدتر شدن روند مدیریت و خدمات ارائه شده در شهر نمود یافته و باعث پویایی و رشد به جلو شهر و در همه ابعاد زندگی شهروندی خواهد شد.

¹ Enter

جدول ۱۲

آماره‌های ضرایب مدل رگرسیونی متغیرهای مستقل (شاخص‌های هشت‌گانه)

مدل	ضرایب استاندارد		مقدار T	سطح معناداری
	B	خطای انحراف استاندارد		
ضریب ثابت	-۰/۵۵۳	۰/۲۶۰	-۲/۰۵۲	۰/۰۴۱
مشارکت	۰/۰۳۷	۰/۰۹۳	۰/۰۱۷	۰/۰۰۱
اثربخشی و کارایی	۰/۲۴۳	۰/۰۶۶	۰/۱۴۸	۰/۰۰۰
ثبات سیاسی و مبارزه با فساد	-۰/۰۲۷	۰/۰۷۵	-۰/۰۱۶	-۰/۳۵۴
دسترسی و اطلاعات	-۰/۰۳۷	۰/۰۸۹	-۰/۰۲۱	-۰/۴۱۴
قانون‌مندی	-۰/۰۳۵	۰/۰۷۴	-۰/۰۲۳	-۰/۴۷۳
عدالت اجتماعی	۰/۲۶۹	۰/۰۸۷	۰/۱۸۰	۰/۰۰۲
مسئولیت‌پذیری	۰/۰۶۲	۰/۰۵۸	۰/۰۵۳	۰/۲۲۰
اجتماع‌محوری	۰/۶۹۰	۰/۰۶۲	۰/۵۴۸	۰/۰۰۰

شکل ۲. اهمیت نسبی ابعاد هشت‌گانه حکمرانی شهری

نتیجه‌گیری

آنچه امروز در اداره امور شهر مورد توجه و تأکید قرار می‌گیرد و به‌عنوان پارادایمی در مدیریت شهرها معرفی می‌شود، بهره‌گیری از الگوی حکمرانی شهری بوده که در آن دولت، شهروندان و نهادهای خصوصی در یک جریان افقی و فرابخشی به مشارکت می‌پردازند. در این بستر است که می‌توان امیدوار به حل مشکلات و معضلات ساختاری و کارکردی شهرها بود. اما، یکی از مشکلات اصلی مدیریت شهری در ایران عدم وجود مشارکت بین دولت، شهروندان و نهادهای خصوصی است که باعث شده است حکمرانی شهری شرایط مناسبی را جهت اجرا نداشته باشد بر این اساس، در این مقاله، وضعیت شاخص‌های حکمرانی خوب شهری (مشارکت، اثربخشی و کارایی، ثبات سیاسی و مبارزه با فساد، دسترسی و اطلاعات، قانون‌مندی، عدالت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری و اجتماع‌محوری) در شهر گناوه بررسی و ارزیابی گردید. نتایج حاصل از آزمون تی تک‌نمونه‌ای نشان داد که وضعیت شاخص‌های حکمرانی خوب شهری در شهر گناوه در سطح بسیار پایینی (پایین‌تر از حد متوسط (۳)) است. در ادامه، به‌منظور تأثیر شاخص‌های حکمرانی خوب شهری در تبیین رضایت‌مندی شهروندان از تحلیل واریانس بهره گرفته شد. براساس نتایج به دست آمده ۵۵ درصد از تغییرات حکمرانی خوب شهری، توسط ترکیب خطی متغیرهای مستقل (ابعاد هشت‌گانه حکمرانی شهری) تبیین‌پذیر است. همچنین، تحلیل مدل رگرسیونی حاکی از آن است که بین میزان رضایت از ابعاد هشت‌گانه

شاخص حکمروایی و رضایت‌مندی نهایی از حکمروایی خوب شهری در سطح اطمینان بالای ۹۹ درصد رابطه معناداری وجود دارد. در تحلیل رابطه اثرگذاری شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در تبیین رضایت‌مندی شهروندان، عامل‌های اجتماع‌محوری، اثربخشی و کارایی، عدالت اجتماعی و مسئولیت‌پذیری بیشترین اثرگذاری و قدرت تبیین بیشتری نسبت به بقیه ابعاد بررسی شده در پیش‌بینی میزان رضایت‌مندی از حکمروایی دارد. با توجه به نتایج حاصله، در وضعیت فعلی شهر گناوه، عدم به‌کارگیری و بی‌توجهی به شاخص‌های حکمروایی خوب شهری و عدم اجرای آن در مدیریت شهری این شهر، مشکلات مختلفی را در زمینه مشارکت مردم و تعاملات مختلف در زمینه توسعه شهری به وجود می‌آورد و شهر را از رسیدن به توسعه پایدار و حالت ثبات دور می‌سازد. بنابراین، با توجه به وضعیت فعلی (پایین بودن سطح مدیریت شهری در شهر گناوه)، به سیستم مدیریتی پویا و جدیدی نیاز است تا میزان مشارکت شهروندان و کارایی امور در این شهر افزایش یابد. همچنین، شهر گناوه به دلیل نبود سیستم مدیریتی کارآمد و رشد و گسترش ناموزون، مسائل و مشکلات متعددی در ارتباط با مدیریت شهری و خدمات دارد. در سال‌های اخیر، برای مدیریت شهری هر چه بهتر و کاستن از مشکلات و نارسایی‌های شهروندان گناوه، اقدام مثبتی صورت نگرفته است. از آنجا که میان شاخص‌ها و حکمروایی خوب شهری رابطه تنگاتنگی وجود دارد، باید با برنامه‌ریزی و تدابیر مناسب، کیفیت شاخص‌ها را برای حکمروایی مطلوب شهری افزایش داد. همچنین با اجرای طرح‌های پژوهشی در این زمینه، می‌توان گام موثری به منظور بهبود حکمروایی مطلوب شهری و افزایش میزان کیفیت محیط در شهر برداشت. سرانجام اینکه، بررسی حکمروایی خوب شهری و تدوین برنامه‌ها و سیاست‌ها در زمینه بهبود و ارتقای آن برای شهر گناوه از نکات بسیار مهمی است که لازم است تدابیری مناسب برای آن اندیشیده و اتخاذ گردد.

منابع

- ابدالی، افشار، ذبیحی، حسین و ماجدی، حمید. (۱۳۹۸). تبیین چارچوب مفهومی حکمروایی خوب شهری مبتنی بر مدیریت یکپارچه شهری (نمونه موردی: کلانشهر تهران). *نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی*، ۱۲(۱)، ۲۹۳-۳۰۹.
- برک‌پور، ناصر و اسدی، ایرج. (۱۳۹۰). مدیریت و حکمروایی شهری. تهران: انتشارات دانشگاه هنر.
- بوچانی، محمدحسین، صرافی، مظفر، توکلی نیا، جمیله و دشتی، علی. (۱۳۹۶). تحلیل ساختاری حاکمیت ملی و مدیریت محلی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در پرتو رویکرد حکمروایی شایسته شهری. *فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی*، ۹(۲)، ۲۱۱-۲۳۶.
- تقوایی، علی اکبر و تاجدار، رسول. (۱۳۸۸). درآمدی بر حکمروایی خوب شهری - رویکردی تحلیلی. مدیریت شهری، ۷(۲۳)، ۴۵-۵۸.
- حاتمی‌نژاد، حسین، بذرافکن، شهرام و آروین، محمود. (۱۳۹۶). تحلیل نقش الگوی حکمروایی خوب شهری در کاهش آسیب‌پذیری مسکن شهری در برابر زلزله. *مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی*، ۱۲(۳)، ۵۹۹-۶۱۷.
- حاجی‌نژاد، علی، پایدار، ابوذر و ارشد، حامد. (۱۳۹۵). تحلیل جایگاه و تدوین برنامه استراتژیک حکمروایی خوب مطالعه موردی: شهر زاهدان. *جغرافیا و توسعه*، ۱۴(۴۲)، ۶۳-۸۲.
- ربانی، طاهار، افتخاری، عبدالرضا رکن‌الدین، مشکینی، ابوالفضل و رفیعیان، مجتبی. (۱۳۹۷). تحلیل موانع نهادی آینده حکمروایی توسعه پایدار کلانشهر تهران. *برنامه‌ریزی و آمایش فضا*، ۲۲(۱)، ۱۲۴-۱۵۳.
- رجبی، مرضیه و خستو، مریم. (۱۳۹۸). تحقق حکمروایی خوب شهری با تأکید بر مفهوم عدالت فضایی و اجتماعی (نمونه موردی: شهر رشت). *مدیریت شهری و روستایی*، ۱۸(۵۴)، ۱۹۷-۲۱۴.
- رضایی، میثم و شمس‌الدینی، علی. (۱۳۹۸). تحلیلی بر رابطه حکمروایی خوب شهری و عدالت اجتماعی در فضاهای شهری (مورد مطالعه: شهر فردوسیه - شهرستان شهریار). *آمایش محیط*، ۱۲(۴۵)، ۲۵-۴۸.
- روستایی، شهریور و اندستا، فروغ. (۱۳۹۷). امکان‌سنجی کاربرد مدل حکمروایی شهری مشارکتی در سطح واحد همسایگی (برنامه NBN) در تبریز (مطالعه موردی: منطقه ۲). *پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری*، ۶(۴)، ۶۷۵-۶۹۴.
- رهنما، محمدحسین و اسدی، روح‌الله. (۱۳۹۳). تعیین وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در شهر مشهد. *مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای*، ۵(۲۰)، ۱۴۳-۱۶۲.
- زندیه، الناز. (۱۳۹۶). بررسی عملکرد شهرداری‌ها در چارچوب رویکرد حکمروایی خوب شهری نمونه موردی: شهرداری شهر ملایر. *آمایش محیط*، ۱۰(۳۹)، ۵۹-۷۶.
- زیاری، کرامت‌الله، پوراحمد، احمد، حاتمی‌نژاد، حسین و باستین، علی. (۱۳۹۷). سنجش و ارزیابی اثرات حکمروایی خوب شهری بر زیست‌پذیری شهرها (مطالعه موردی: شهر بوشهر). *نشریه پژوهش و برنامه‌ریزی شهری*، ۹(۳۴)، ۱-۱۸.

- زیاری، کرامت‌الله، زندوی، سیدمجدالدین، آقاجانی، محمد و مقدم، محمد. (۱۳۸۸). بررسی مشارکت شهروندی و نقش آن در مدیریت شهری شهرهای کوچک (نمونه موردی: شهرهای گله‌دار، ورزنه و هیدج). *مجله جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای*، ۷(۱۳)، ۲۱۱-۲۳۵.
- زیاری، کرامت‌الله، یداله‌نیا، هاجر و یداله‌نیا، حسین. (۱۳۹۹). تحلیل عملکرد مدیریت شهری با تأکید بر شاخص‌های حکمروایی خوب از منظر شهروندان (مورد مطالعه: شهر ساری). *پژوهش و برنامه‌ریزی شهری*، ۱۱(۴۰)، ۱-۱۶.
- سلیمی‌سبحان، محمدرضا، ابراهیم‌زاده، عیسی و منصور، کامران. (۱۳۹۸). بررسی و تحلیل شاخص‌های راهبرد توسعه شهری (CDS) (مطالعه موردی: شهر کازرون). *مطالعات برنامه‌ریزی سکونتگاه‌های انسانی*، ۱۴(۲)، ۴۲۷-۴۴۰.
- شایق، زکبه. (۱۳۹۲). تحقیق حکمروایی شهری، گام اصلی در ارتقای مدیریت شهری نمونه موردی: شهر یزد. پایان‌نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد، دانشکده هنر و معماری، گروه شهرسازی.
- عبدی، کمیل، جعفری‌مهرآبادی، مریم، صفایی‌رینه، مصطفی و الله یاری، شمیل. (۱۳۹۸). سنجش رضایتمندی شهروندان از عملکرد شهرداری با رویکرد حکمروایی خوب شهری (مطالعه موردی: شهر کiasر). *آمایش محیط*، ۱۲(۴۵)، ۱۳۹-۱۶۶.
- عسکری‌زاده اردستانی، سهیلا، ضرابی، اصغر و تقوایی، مسعود. (۱۳۹۸). بررسی وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در شهر اراک از منظر مدیران شهری و شهروندان. *تحقیقات جغرافیایی*، ۳۴(۴)، ۳۰۹-۳۳۵.
- علاء‌الدینی، پویا و پورمیرغفاری، مریم‌سادات. (۱۳۹۷). مدیریت محله و شوراباری در تهران: ارزیابی حکمروایی خوب شهری در حسن‌آباد زرگنده. *مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، ۷(۱)، ۲۵-۵۲.
- قائدرحمتی، صفر، علوی، سیدعلی و بذرافکن، شهرام. (۱۳۹۶). سنجش و اولویت‌بندی حکمروایی خوب محله‌ای (نمونه موردی: محلات منطقه ۹ شهر تهران). *پژوهش‌های جغرافیایی سیاسی*، ۲(۲)، ۱-۲۳.
- کریمی، فریده، عبدالله‌زاده‌فرد، علیرضا و شکور، علی. (۱۳۹۷). نقش راهبرد توسعه شهری (CDS) در توسعه پایدار شهری، مطالعه موردی: منطقه ۳ شهرداری شیراز. *پژوهش‌های بوم‌شناسی شهری*، ۱۹(۱)، ۹۱-۱۰۴.
- مرکز آمار ایران. (۱۳۹۵). *سرشماری عمومی نفوس و مسکن شهر گناوه*.
- مشکینی، ابوالفضل و موزن، سهراب. (۱۳۹۴). تحلیل حکمروایی مطلوب شهری در پایداری شهرها مطالعه موردی: شهر عجب‌شیر. *آمایش محیط*، ۸(۲۹)، ۹۲-۱۳۲.
- مغانی، بهنام، سلیمانی‌دامنه، مجتبی و صباحی‌گراغانی، مجتبی. (۱۳۹۶). سنجش میزان احساس امنیت و آسایش گردشگران داخلی (مطالعه موردی: شهر ساحلی بندر گناوه). *نشریه گردشگری شهری*، ۴(۴)، ۱۰۷-۱۲۱.
- یغفوری، حسین، اسکندری‌ثانی، محمد و ارشد، حامد. (۱۳۹۵). تحلیل جایگاه حکمروایی شایسته شهری و برنامه‌ریزی راهبردی آن (مطالعه موردی: شهر بیرجند). *پژوهش‌های جغرافیایی برنامه‌ریزی شهری*، ۴(۳)، ۴۱۱-۴۲۹.

References

- Abdali, A., Zabihi, H., & Majedi, H. (2019). Explaining the conceptual framework of good urban governance based on integrated urban management (Case study: Tehran metropolis). *Journal of New Attitudes in Human Geography*, 12(1), 293-309. (in Persian)
- Abdi, K., jafari mehrabadi, M., safaie reyneh, M., & allahyari, S. (2019). Measuring Citizens' Satisfaction with Municipality Performance via Good Urban Governance Approach (Case study: Kiasar Town). *Quarterly Journal of Environmental Based Territorial Planning*, 12(45), 139-166. (in Persian)
- Alaeddini, P., & Pourmirghaffari, M. (2018). Tehran's Neighborhood Management and Sub-Councils: Assessing Urban Governance in Hassan-Abad-e Zargandeh. *Quarterly of Social Studies and Research in Iran*, 7(1), 25-52. (in Persian)
- Askarizadeh, S., zarabi, A., & Taghvaei, M. (2019). The Status of Indicators of Good Urban Governance in Arak City, Iran, in the Viewpoints of Urban Managers and Citizens. *GeoRes*, 34(4), 595-605. (in Persian)
- Barkupour, N., & Asadi, I. (2011). *Urban Management and Governance*. Tehran: University of Arts Publications. (in Persian)
- Boochani, M., Sarrafi, M., Tavakolina, J., & Dashti, A. (2017). Structural analysis of national government and local management in the Iranian constitution on the basis of good urban governance. *Interdisciplinary Studies in the Humanities*, 9(2), 211-236. (in Persian)
- De Oliveira, J. A. P., Doll, C. N., Balaban, O., Jiang, P., Dreyfus, M., Suwa, A., Moreno-Peñaranda, R., & Dirgahayani, P. (2013). Green economy and governance in cities: assessing good governance in key urban economic processes. *Journal of Cleaner Production*, 58, 138-152.

- Fen Kooi, A. (2006). *Neighbors building neighborhoods: A critical look at citizen, Participation in Rochester* (Bachelor's thesis, Cornell University). <https://hdl.handle.net/1813/3579>
- Ghaedrahmati, S., Alavi, S., & Bazrafkan, S. (2017). Evaluation and Prioritization of District Good Governance (Case Study: 9th District of Tehran). *Research Political Geography Quarterly*, 2(2), 1-23. (in Persian)
- Gjerde, M., & de Sylva, S. (2018). Governance and recovery: comparing recent disaster recoveries in Sri Lanka and New Zealand. *Procedia engineering*, 212, 527-534.
- Hajinejad, A., Paidar, A., & Arshad, H. (2016). An Analysis on the Position of Urban Good Governance and Strategic Planning Case study: Zahedan City. *Geography And Development Iranian Journal*, 14(42), 63-82. (in Persian)
- Hatami Nejad, H., Bazrafkan, Sh., & Arvin, M. (2017). Analysis of the role of good urban governance model in reducing the vulnerability of urban housing to earthquakes. *Quarterly Journal of Human Settlement Planning Studies*, 12(3), 599- 617. (in Persian)
- Karimi, F., Abdolazade fard, A., & Shakoor, A. (2018). The Role of Urban Development Strategy (CDS) in Sustainable Urban Development, Case Study: District 3 of Shiraz Municipality. *Journal of Urban Ecology Researches*, 9(1), 91-104. (in Persian)
- Lewis, D., & Mioch, J. (2005). Urban Vulnerability and Good Governance 1. *Journal of contingencies and crisis management*, 13(2), 50-53.
- Mehan, A. (2016). Urban regeneration: A comprehensive strategy for achieving social sustainability in historical squares. In *Sgem International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts* (Vol. 2, pp. 863-867).
- Meshkini, A., & Moazzen, S. (2015). Good Urban Governance Analysis in Cities Sustainability Case Study: Ajabshir City. *Quarterly Journal of Environmental Based Territorial Planning*, 8(29), 99-132. (in Persian)
- Moghani, B., Soleimani Damaneh, M., & Sabahi Graghani, M. (2017). Measuring the feeling of security and comfort of domestic tourists (Case study: coastal city of Genaveh port). *Journal of Urban Tourism*, 4(4), 107-121. (in Persian)
- Nurudin, S. M., Hashim, R., Rahman, S., Zulkifli, N., Mohamed, A. S. P., & Hamik, S. A. (2015). Public participation process at local government administration: a case study of the Seremban Municipal Council, Malaysia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 211, 505-512.
- Pahl-Wostl, C. (2020). Enhancing the capacity of water governance to deal with complex management challenges: A framework of analysis. *Environmental Science and Policy*, 107, 23-35.
- Rabbani, T., eftekhari, A. R., meshkini, A., & rafiyan, M. (2018). Analysis of future sustainable development governance institutional obstacles of Tehran metropolis. *Spatial Planning (Modares Human Sciences)*, 22(1), 124-153. (in persian)
- Rahnama, M. R., & Asadi, R. (2014). Determining situation of indices of good urban governance in Mashhad. *Journal of Urban - Regional Studies and Research*, 8(15), 143-162. (In Persian)
- Rajabi, M., & Khasto, M. (2019). Realization of good urban governance with emphasis on the concept of spatial and social justice Case study: Rasht. *Urban and rural management*, 18(54), 197-214. (in Persian)
- Relhan, G., Lonkova, K., & Huque, R. (2014). *Good Urban Governance through ICT: Issues, Analysis and Strategies*. Africa Urban and Water Sector Unit (AFTUM), the World Bank.
- Rezaei, M., & Shamsoddini, A. (2019). Analysis of the relationship between urban good governance and social justice in urban areas (Case Study: City Ferdowsieh - the city Shahriyar). *Quarterly Journal of Environmental Based Territorial Planning*, 12(45), 25-48. (in Persian)
- Rostaei, S., & Andesta, F. (2018). The Feasibility Study of Participatory Urban Governance Model in the Neighborhood (NBN Program) in Tabriz (Case study: Zone 2). *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 6(4), 675-694. (in Persian)
- Salimi Sobhan, M., Ebrahimzadeh, E., & Mansoori, K. (2019). Review and Analysis of Urban Development Strategy Indicators (CDS) (Case Study: Kazeroon City). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 14(2), 427-440. (in Persian)
- Scott, C., & Fata, D. P. (2011). Secrecy and Good Governance. *Global Brief*, 54-58.
- Shaykh, Z. (2013). *Realization of urban governance, the main step in promoting urban management Case study: Yazd*. (Unpublished Master's thesis). Islamic Azad University. (in Persian)
- Sheng, Y. K. (2010). Good urban governance in Southeast Asia. *Environment and Urbanization Asia*, 1(2), 131-147.

- Sime, A. (2019). *Challenges and Prospects of Good Governance in Urban Land Management: The Case of Oromia Special Zone, Sululta Town* (Doctoral dissertation, Addis Ababa University).
- Statistics Center of Iran. (2015). *Genaveh General Population and Housing Census*. (in Persian)
- Taghvaei, A. A., & Tajdar, R. (2009). An analysis on urban well governing (an analysis approach). *Urban Management*, 7(23), 45-58. (in Persian)
- United Nations Development Programme. (2007). *Governance Indicators: A User's Guide*. www.undp.org/execbrd/pdf/dp08-45_AnnexIII.pdf
- Van den Dool, L., Hendriks, F., Gianoli, A., & Schaap, L. (2015). Chapter one Introduction: Good Urban Governance: Challenges and Values. In L. Van den Dool, F. Hendriks, A. Gianoli & L. Schaap, *The quest for good urban governance: Theoretical reflections and international practices* (pp. 11-28). Wiesbaden: Springer VS.
- Yaghfoori, H., Eskandari Sani, M., & Arshad, H. (2016). Analysis of the role of good urban governance and strategic planning (Case study: Birjand City). *Geographical Urban Planning Research (GUPR)*, 4(3), 411-429. (in Persian)
- Zandiyeh, E. (2018). Function of municipalities in the framework of urban good governance (case study: the municipality of Malayer). *Quarterly Journal of Environmental Based Territorial Planning*, 10(39), 59-76. (in Persian)
- Ziari, K., Pourahmad, A., Hatami Nejad, H., & Bastin, A. (2018). Measuring and evaluating the effects of good urban governance on the viability of cities (Case study: Bushehr), *Journal of Urban Research and Planning*, 9(34), 1-18. (in Persian)
- Ziari, K., Yadollahnia, H., & yadollahnia, H. (2020). Urban Management Performance Analysis with Emphasis on Good Governance Indicators from the Citizen's Perspective (Case Study: Sari City). *Research and Urban Planning*, 11(40), 1-16. (in Persian)
- Ziari, K., Zandav, S., Aghajani, M., & Moghdam, M. (2009). Investigating Citizen Participation and Its Role in Urban Management of Small Cities (Case studies: Galeh Dar, Varzaneh and Hidege). *Journal of Geography and Regional Development*, 7(13), 211-235. (in Persian)